

ZÁSTUPCI KRAJE NAVŠTÍVILI MOKRÉ CENTRUM V BRNĚ

Radní pro oblast sociálních věcí Mgr. Robert Pisár společně se zástupci odboru bezpečnosti a krizového řízení a odboru sociálních věcí Krajského úřadu Karlovarského kraje a zástupci Městské policie Karlovy Vary zrealizovali 28. srpna 2023 pracovní výjezd do Brna za účelem seznámení se s inovativními přístupy v oblasti politiky závislosti.

Účastníci výjezdu se v Brně setkali s odborným ředitelem Společnosti Podané ruce, o.p.s. pro Jihomoravský kraj MUDr. Jiřím Dolákem, který jim představil dva projekty této neziskové organizace - substituční centrum pro uživatele opiátů (Terapeutické centrum ve Hvězdově) a mokré centrum pro klienty závislé na alkoholu (Kontaktní centrum Vlhká).

Jedinečný koncept služby mokrého centra lze považovat za jeden z nejmodernějších nástrojů v oblasti politiky závislosti. Kontaktní centra jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek. Kontaktní centrum Vlhká v Brně se pak zaměřuje zejména na klienty bez přístřeší s primární závislostí na alkoholu. Vzniklo v roce 2020 během první vlny pandemie koronaviru v reakci na potřebu postarat se o osoby bez přístřeší v době krize. V současné době je centrum otevřené sedm dní v týdnu od 8:00 do 17:00, provozovatel umožňuje klientům základní hygienu a je pro ně připraveno sociální zázemí s kapacitou až 50 osob. Práci s klienty v centru se věnují sociální pracovníci, k dispozici je také dle potřeby základní zdravotní ošetření, potravinová banka, šatník a prádelna.

Jedinečnost centra však spočívá v konceptu tzv. kontrolovaného pití. Částečně kontroverzní prvek poskytovaných služeb je založený na "dávkování" alkoholu klientům centra v přesně daných dávkách v určitém časovém rozmezí za nákupní cenu alkoholu. Klienti si

nejčastěji volí ovocné víno v ceně 3 Kč/dcl, jsou jim však k dispozici také pivo a kvalitnější víno za vyšší cenu. Alkohol se vydává po hodinách, nejčastěji v dávce 0,2 l na osobu. Propracovaný systém evidence jednotlivých celkových denních dávek u každého klienta a intenzivní kontaktní práce sociálních pracovníků centra s klienty na postupném snižování dávek a změně životního stylu umožňuje snižovat rizika, která s sebou přináší konzumace alkoholu osobami bez přístřeší pro ně samotné, ale zejména pro veřejné zdraví a pořádek. Je nutno zdůraznit, že cílem služby mokrého centra není primárně úplná abstinence uživatelů alkoholu, ale zejména snížení rizik spojených s užíváním. Díky službám Kontaktního centra Vlhká se podařilo v této specifické lokalitě města Brna výrazně snížit stížnosti občanů na pohyb a činnost osob bez přístřeší pod vlivem alkoholu, protože ti nyní tráví velkou část dne nikoliv na ulici, ale právě v kontaktním centru. Tuto skutečnost potvrdil také ředitel Městské policie Brno Mgr. Luboš Oprchal, který však zároveň upozorňuje na to, že v oblasti zůstává i nadále problematická komunita uživatelů jiných návykových látek než alkoholu, která se do kontaktního centra z ulice nestáhla a i nadále je předmětem mnoha stížností občanů v blízkém okolí a důvodem výjezdů strážníků městské policie.

Zástupci městské policie i pracovníci samotného kontaktního centra hodnotí projekt jako úspěšný, i přes počáteční zdrženlivý až negativní postoj veřejnosti k programům kontrolovaného pití. Projekt za 3 roky svého fungování prošel řadou vylepšení a změn (například změna vstupu do centra z obydlené do neobydlené oblasti), které v současné době umožňují poskytování kvalitních a veřejnosti prospěšných služeb a zároveň pracují s komunitou, která do té doby propadávala sítem sociálních služeb. Vzhledem k tomu, že se jedná v České republice o relativně nový koncept služeb, efektivita a dlouhodobý přínos projektu budou i nadále sledovány a vyhodnocovány.

